

KimDaBa

Rendet a képek között.

Ha leszámítom a gyerekkori fotóimat és fényképezőgépet, akkor azt kell mondjam, hogy éppen egy évtizede foglalkozom egy amatőr fotós szintjén fényképezéssel, többnyire hobbi céljából. Ennek az időnek a felét egy – a profi kategória küszöbét éppen átlépő – tükörreflexes fényképezőgéppel fényképeztem el. Többnyire diafilmre dolgoztam, amit felhasználás előtt hűtőben kellett tárolni. Azt hiszem, részben azért tanultam meg jól fényképezni, mert egy-egy elrontott kép okozta veszteség igencsak forintosítható volt. Digitális gépet egészen sokáig nem voltam hajlandó venni, mivel a beszerezhető típusok egyszerűen nem feleltek meg a fotózásról alkotott elképzeléseimnek. Aztán egyszer csak fordult a kocka, és számomra már megfelelő minőséget kaptam elérhető áron. Minőségi etalonnak természetesen továbbra is a tükörreflexes gépet tekintettem. Annyi történt mindössze, hogy egyszerre annyi pénzért tudtam megvenni egy hasonló tudású digitális gépet, mint amennyiért annak idején a közönséges filmre dolgozó gépetem.

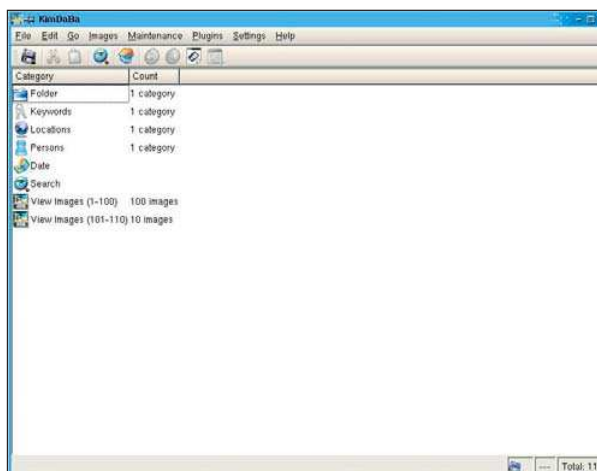
Az évtized első öt évének fényképei egy átlagos család fotóalbumával vannak egy „súlycsoportban”. A kartondobozon túl nem fordítottam különösebb figyelmet ezeknek a csoportosítására vagy kategorizálására. A tükörreflexes géppel készületekre már több gondot fordítottam, hiszen ezek többségében sok munka fekszik. A diakockákat tekercsenként egy-egy légmentesen lezárható dobozkába táraztam be diakeretekbe, amelyekre ráírtam a tekercs témáját, majd a diakocka száma szerint az adott képpel kapcsolatos felsoros összefoglaló szöveget is feljegyeztem.

Igazából mindig sajnáltam, hogy nem tudtam magamat arra rávenni, hogy minden egyes kockához leírjam a helyszínen a készítés körülményeit, így ezeket nem jegyeztem fel a kockák mellé. Havonta-kéthavonta egy tekercsnyi (36 diakocka) kép tárolása és leírása nem volt nehéz, sajnos a visszakereshetőség nem volt adott; elég jól ismertem a „gyűjteményem”, de mindig akadt néhány elfeledett fotó, amely pont *akkor* nem került a kezeim közé, amikor szükség lett volna rá.

A digitális fényképezés egy kicsit felborította ezt az idilli állapotot, mivel csak a fényképezőgép tudásának megismerésére való tekintettel 1200 képet készítettem az első két hét alatt (amelyek nagy részét aztán könnyű szívvel töröltem). A kattintások száma idővel csökkent, bár nem nagyon jutottam még a heti 50 képet jelentő álomhatár alá. Pedig nagyon igyekszem, csak egyszerűen minden apróságra

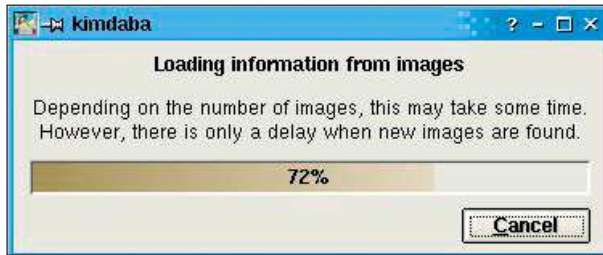
Nyitókép

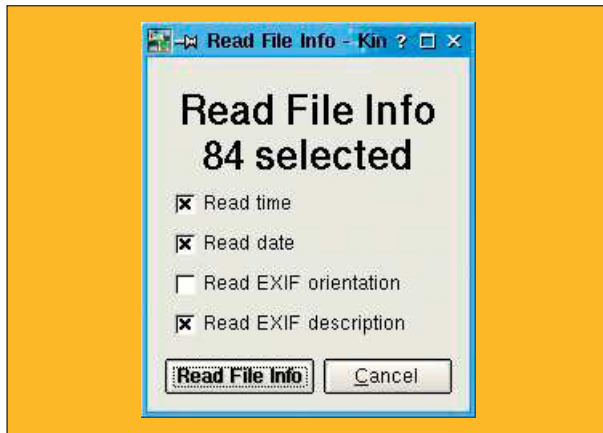
A főablak

bizsereggni kezd a mutatóujjam, és valahogy nagyon könnyen lenyomódik az exponáló gomb...

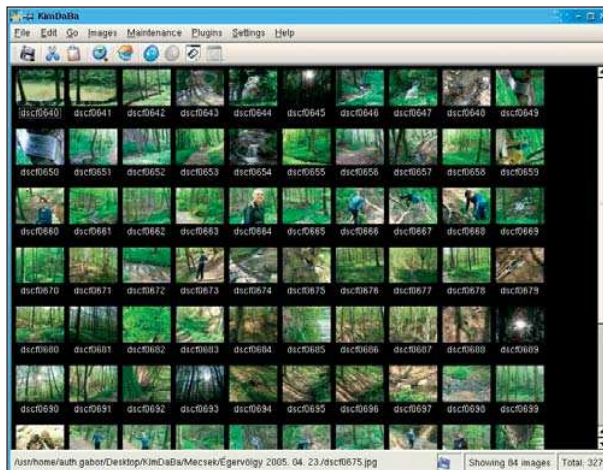
Amikor a digitális fényképezőgép már a második hónapját kezdte eltölteni a kezeim között, rájöttem: ha így folytatom, akkor bele fogok fulladni a képekbe. Első felindulásomban arra a következtetésre jutottam, hogy keresek egy programot, amely a fényképek kategorizálásában segít, visszakereshetővé teszi az egyes eseményeket és helyszíneket. Sajnos az első felindulás nem oldott meg semmit, a letöltött és kipróbált tucatnyi program nem váltotta be a hozzá fűzött reményeimet, így elkezdtem játszozni a gondolattal, hogy írok egy ilyen programot. Nem, nem a saját programomról írom a cikket, mivel a munkát idő hiányában el se kezdtem. Viszont egy pusztán véletlennek köszönhetően megtaláltam a *KimDaBa* csomagot.

Képek újratöltése

EXIF információk

Előképek

Egyszerűen a *Beep Media Player* médialejátszó programot szerettem volna megkeresni a *FreeBSD* rendszerem csomag-adatbázisában és erre a „bmp” szöveget találtam a legkifejezőbbnek. Sajnos a *BMP* programot nem találtam a kapott listában, viszont az „*Image database for KDE*” szöveget annál inkább. Ez mindössze annyi kapcsolatban volt a „bmp” keresési feltétellel, hogy történetesen *BMP* formátumú képeket is kezel. Kaptam az alkalmon, és feltelepítettem a *KimDaBa* programot, a médialejátszó program telepítése pedig teljes feledésbe került. Igazából csak most jutott eszembe amint ezt a cikket írom. Tehát: ezennel megragadom az alkalmat, és minden kedves olvasóm szíves figyelmébe ajánlom a *Beep Media Player* programot, amiről a fenti malőrnek köszönhetően a nevének kívül egyelőre nem sokat tudok.

És most vissza a *KimDaBa*-hoz. Bizonyosság híján csak remélni merem, hogy a főbb *Linux* terjesztések tartalmazzák ezt a remek programot. Ha mégsem, akkor a <http://ktown.kde.org/kimdaba> címről is letölthető. Verziószám szerint már a 2.1-es változatnál tart a fejlesztőcsapat, így bizton remélhetjük, hogy kiforrott és könnyen kezelhető a program. Én egy ideje a 2.0 verziót használom 3.4-es *KDE* rendszer alatt. Sajnos magyarítás nincs hozzá, de az általános használatához elegendő néhány alapvető angol szó ismerete. (Amúgy pedig várom azokat a jelentkezőket, akik segítenének a program magyar változatának elkészítésében.)

Mindenképpen javaslom a programmal érkező demó megnyitását, mivel ezzel egy már jól beüzemelt fotóalbumot tudunk megtekinteni (átlagos családi fotóalbummal). Ezek után készítsük el a saját adatbázisunkat, amelynek egy külön mappában adjunk helyet (ennek a neve találóan lehet mondjuk *KimDaBa*).

Érdeemes megjegyezni, hogy a megadott könyvtárba kezdésképp nem tanácsos túl sok fényképet tenni, mert a program az összeset betölti, átnyalazza és begyűjti a hozzájuk tartozó információkat. Mármost ha az első futtatás során minél hamarabb meg szeretnénk ismerni a program szorgalmazásait, nem szerencsés, ha induláskor ki kell várni azt a tizenhét percet, amíg a rendszer az említett könyvtárban található 2553 képet feldolgozza. (Igen, tapasztalatból írom ezt...)

A program fő ablaka puritán, vagy ha így jobban tetszik kényelmes és átlátható. Mellőz mindennemű céltalan díszítést. A képeinket mappa, kulcsszó, helyszín vagy személy szerint tudjuk csoportokba rendezni. Alapesetben egyetlen nagy csoportunk van, hiszen nem adtunk meg kategóriákat.

Az első és legfontosabb feladat a képek mappákba rendezése, mivel így később sokkal hatékonyabban tudunk szortírozni. Érdeemes egy „ömlesztett” könyvtárat is fenntartani, ahova az újabb képeket tudjuk bemásolni a fényképezőgépről. (Erre a célra én az induló könyvtárat tartom fenn.) A kezdeti néhány képen kívül másoljunk bele a *KimDaBa* könyvtárába néhány képet, amelyet már előzőleg mappákba szortíroztunk, s szólítsuk fel a képek újraolvasására, amelyet a *Maintenance/Rescan for Images* menüpontban tehetünk meg. A bemásolt képek mennyiségétől függően a program rövidebb-hosszabb ideig keresi a változásokat.

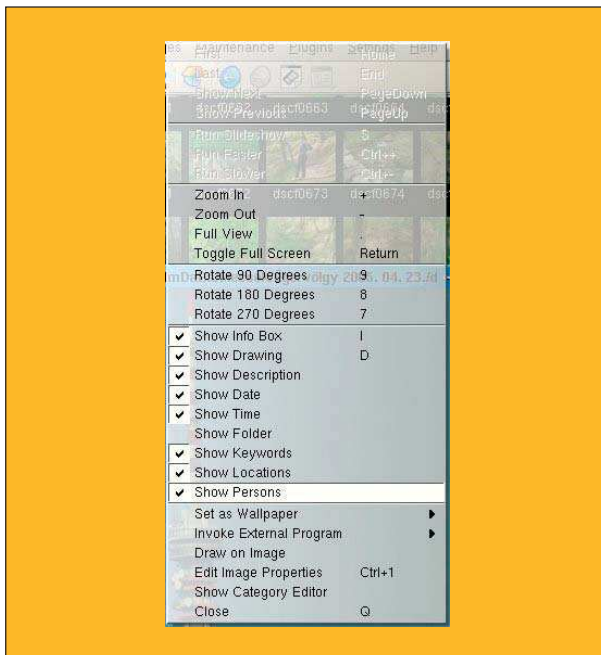
Válasszunk ki egy szimpatikus mappát – esetemben ez a *Mecsek/Égervölgy 2005. 04. 23.* nevű lesz – s a *Maintenance/Read EXIF info from files...* menüpont segítségével dolgoztassuk fel a programmal a képekben található *EXIF* információkat (blende, expozíció ideje, gyűjtőtávolság, stb.). Sajnos ez a lépés egyben törli a képekhez rendelt saját információinkat, így mindenképpen ezzel a művelettel kell kezdenünk a képek kezelését. Alapesetben csak a képhez rendelt idő és a dátum kerülne beolvasásra, ezért mindenképpen jelöljük be a képhez tartozó leírást, illetve akár az orientációt is. A beolvasás gyorsan megtörténik, s ha rákattintunk a „*View images*” szövegre, akkor azonnal láthatjuk is a képeket kicsiben. Sok kép esetén ez a művelet eltarthat egy ideig, mivel a program alapértelmezésként röptében gyártja le

Kép előnézete

A kép jellemzőinek szerkesztése

Helyi menü

az előképeket. Ezt a *Maintenance/Build thumbnails* menüponttal változtathatjuk meg, mikor is a program elkészíti a mappa összes tagjának az előképét.

Ha rákattintunk egy képre, akkor a rendszer azt megmutatja valamivel nagyobb méretben (600x450 pixeles felbontásban). Jól nézzük meg ezt a kis előnézeti ablakot, mert ez a program lelke, noha ez elsőre nem igazán látszik rajta. De kattintsunk csak a jobb egérgombbal az ablak területén, s rögtön előbukkan az egyik legnagyobb méretű helyi menü.

Ennek a legfontosabb és leggyakrabban használt pontja az *Edit Image Properties* lesz, amely egy hatalmas ablakot nyit meg. Ebben szépen sorban megadhatjuk a kép kiegészítő információit: adunk neki címkét és leírást; hozzáadjuk a személyek, a helyszínek, illetve kulcsszavak listájához a képen található látnivalókat, majd bezárjuk az ablakot. Ha mindent jól csináltunk, akkor a kép előnézetén már láthatjuk is a változásokat.

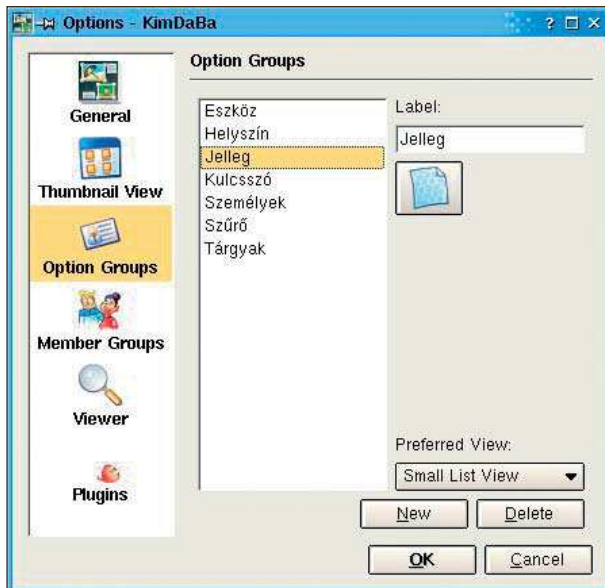
TV torony

Szembevetendő változás, hogy a kulcsszavak, illetve a helyszínek és a személyek neve kék színnel jelenik meg, ráadásul aláhúzva: ezek bizony kapcsok a hasonló képekhez. Gyorsan keresünk emlékezetből néhány azonos tartalmú képet, s már láthatjuk is működés közben a képek közötti kapcsolatokat.

Ha például egy kulcsszóra kattintunk rá, akkor a program kigyűjti azokat a képeket, amelyeken a kulcsszó szerepel, így került egymás mellé a három kép a pécsi TV toronyról. Ha egy képen találunk valami fontos részletet, amelyet mindenképpen szeretnénk megmutatni az ismerősöknek, akkor akár rajzolhatunk is rá a *Draw on image* menüponttal. Nem büszkélkedhet a program túl összetett rajzeszközökkel (vajon miért nem integrálták a *KolourPaint* és a *Karbon14* programot erre a célra?), de azért kellemesen el lehet vele szórakozni. Egyetlen előnye ennek a rajzoló modulnak, hogy utólag el lehet tüntetni a képre rárajzolt dolgokat, azok ugyanis nem kerülnek bele magába a képállományban. Az egyszerű geometriai formák csak hozzárendelődnek a kép nevéhez. Ellenben a képhez meg tudunk hívni külső programot, így szükség esetén professzionális eszközökkel is tudjuk szerkeszteni vagy retusálni. Ha pedig valamelyik fotó nagyon megtetszik, egyetlen kattintással a munkaasztalunk háttérévé tudjuk tenni.

TV torony kulcsszó alapján

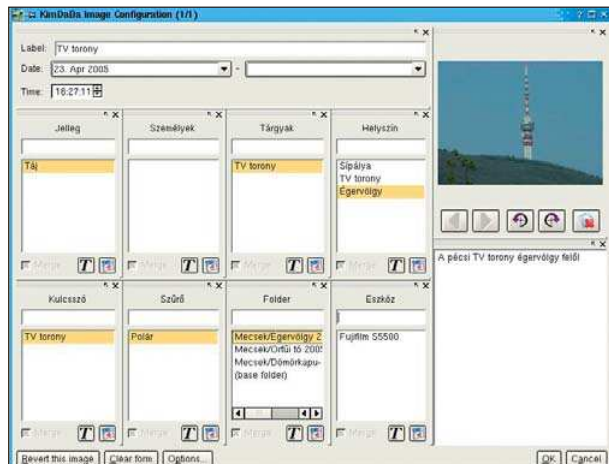
Kategóriák szerkesztése

A program egyik lényeges tulajdonsága, hogy át tudjuk szabni a kategóriákat a *Settings/Configure KimDaBa...* menüpont hatására megnyíló ablak *Option Groups* részén. A magam részéről elkezdtem a magyarítást azzal, hogy itt a csoportok megnevezéseit átirtam.

Érdeemes hasonló módon kibővíteni a program által felkínált kategóriákat, így ugyanis sokkal több jellemző szerint tudjuk csoportba rendezni a képeket. Egy kép jellemzőinek szerkesztésekor azzal szembesülhetünk, hogy nem látjuk a módosított, illetve az újként hozzáadott saját kategóriákat. Ennek valószínűsíthető oka, hogy a program név szerint tárolja ennek az ablaknak az alkotórészzeit. A megoldás kézenfekvő: az *Options* nyomógomb nyomán felbukkanó menüben tegyük láthatóvá a saját kategóriáinkat is. A külön nyíló ablakokat rá tudjuk húzni a fő dialógusablakra, így ez már minden kívánalomnak megfelel.

Ha már sikerül néhány tucat képünket a megfelelő kategóriákba besorolni, akkor tovább próbálkozhatunk a program egyéb képességeivel.

Három igencsak hasznos szolgáltatást találunk a *File* menüben (a mentést és a kilépést leszámítva): a képeink exportálását, importálását illetve egy *HTML* oldalba foglalt galéria elkészítését.

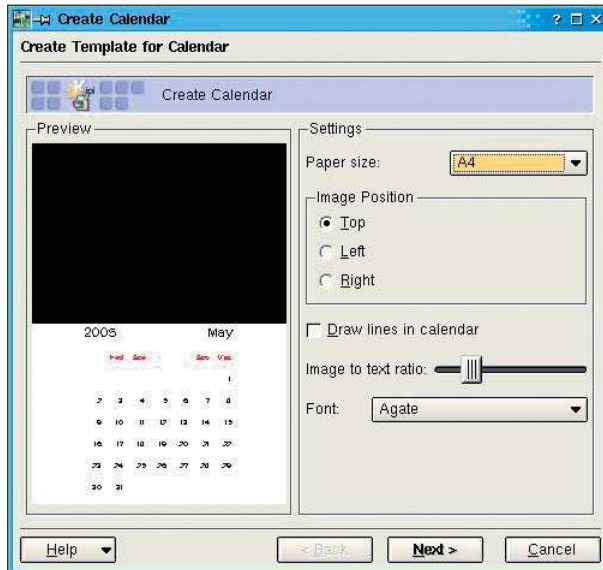
A kép jellemzőinek szerkesztése

HTML oldal

Az exportálás során a kiválasztott album (amelyet éppen nyitva tartunk) kerül ki a megadott könyvtárba. Alap esetben csak a kis előképek kerülnek bele egy *.kim* kiterjesztésű állományba a szükséges *index.xml* állománnyal együtt. Természetesen hozzámóltathatjuk a képeket is, amelyek azonban sok helyet foglalnak el, így érdemes megadni az átméretezést is. Készüljünk fel arra, hogy az átméretezés több másodpercet is elvehet képenként, így egy 100-200 képet tartalmazó album exportálása több perc is lehet.

Az exportált állományt aztán oda tudjuk adni másoknak, akik képesek ezt importálni a saját képadatbázisukba. Egyszerűen csak ki kell választanunk a kapott állomány helyét, majd betölteni a képeket a megjelenő varázsló segítségével, amely lépésről-lépésre vezet minket kézenfogva. Nagyon érdekes a *HTML* album készítése, amellyel a weboldalak készítését spórolhatják meg a fotográfusok. (Őszintén szólva én nagyon szeretek weboldalakat készíteni, így engem a KimDaBa-nak ez a szolgáltatása nem annyira vonz.) Számos jellemzőjét adhatjuk meg az elkészülő *HTML* oldalnak: címét, leírását; grafikai megjelenését, megadhatjuk a megosztani kívánt képek legnagyobb felbontását, s végül azt a könyvtárat, ahova menteni szeretnénk (alapbeállításként a saját *public_html* könyvtárunk lesz ez).

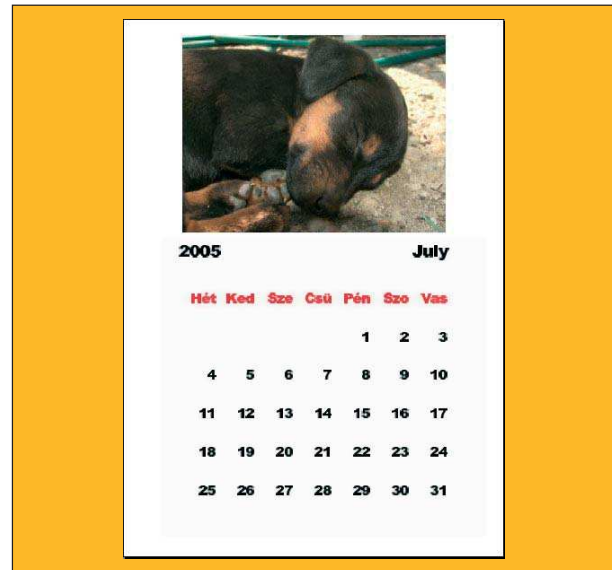

Naptár készítése

A program legérdekesebb része vitathatatlanul a *Plugins* menüpont, ahol több tucat eszköz, program és módszer várja, hogy valamelyiket munkára fogjuk. Én ezek közül hármat tudok nyugodt szívvel ajánlani: a naptár készítését (*Tools/Create Calendar...*), a videóállományba mentett bemutatót (*Tools/Create MPEG SlideShow...*), és a CD/DVD lemezre történő archiválást (*Export/Archive to CD/DVD...*). A képes naptár készítése ugyan nagyon hálás feladat, csak a program egyes szövegeket a KDE nemzeti beállításából vesz, másokat pedig maga ír meg angol/amerikai formátumban. Az eredmény így aztán kissé felemás lesz. A naptárvarázsló első lapján az olyan feltételeket tudjuk megadni, mint a lap mérete, a kép elhelyezkedése vagy a szöveg stílusa. Ezt követi a képek kiválasztása, ahol a hónapokat látjuk egymás mellett. Ha rákattintunk egy hónapra, akkor a kapott listából ki tudjuk választani a kívánt képet. (Itt az aktuális mappában szereplő képek közül választhatunk, tehát még a naptárkészítés előtt válasszunk ki olyan kulcsszót vagy jellemzőt, amely alapján a képek leválogathatók.) A képek kiválasztása után következhet a nyomtatás. A program csak azokat a hónapokat nyomtatja, amelyhez választottunk képet.

Családi képeket nézegetve bennem gyakran támad olyan megmagyarázhatatlan inger, hogy legszívesebben mindet megmutatnám a család aprajának-nagyjának. Igen ám, de ehhez vagy vinnem kell magammal a számítógépet, vagy minden érintett állományról papírképet kell készíttetnem. Esetleg ki is nyomtathatom őket... Az első lehetőség nehézkes, a többi meg drága.

A problémának ugyanakkor van egy olyan megoldása is, ami egyenértékű a gordiuszi csomó átvágásával: készítsünk olyan bemutatót, amelyet le lehet játszani a legtöbb otthonban már megtalálható CD/DVD lejátszó készülékekkel. Ehhez egyszerűen a megfelelő menüpontot kell kiválasztanunk, majd néhány opciót beállítani (képek közötti szünet, a képek közötti átmenet ideje, háttérszín, hangállomány helye), illetve megadni a kész MPEG állomány végleges

A kész naptár egy lapja

helyét és kiválasztani a kívánt képeket. A többit bízunk nyugodtan a *KimDaBa* programra, illetve a *K3b*-re amely az elkészült MPEG állományt felírja egy CD lemezre. A digitális képeink archiválása nagyon fontos feladat, mivel csak és kizárólag digitális formában tudjuk veszteség nélkül tárolni őket. Minél fontosabb egy-egy képünk, annál inkább igyekezzünk minél több helyre és formában menteni. Az egyik legjobb módszer a CD vagy DVD lemezre történő írás, amely azonban csalóka lehet, mivel a lemezek nagyon sérülékenyek. Itt egy karcolás eredménye nem egyetlen karc lesz egyetlen képen, mint azt a filmes világban esetleg megszoktuk...

A lényeg, hogy egyszerűen és csoportosítva mentjük a képeket, és erre a *KimDaBa* tökéletesen megfelelő. A lemezekre felkerül egy HTML oldal is, amely segít a képek közötti eligazodásban, illetve kapunk egy listát is az adott mappában található állományokról. Ha valami baj történne a gépünkkel, akkor a mentésből szépen vissza tudjuk állítani a képeinket. A *KimDaBa* itt is a *K3b* íróprogramot használja a mentés elkészítésére, illetve a már ismert HTML galériát a navigációhoz. Javasolom e menüpont gyakori alkalmazását!

Zárszó

Lassan két hete használom teljes meglepéssel a *KimDaBa* programot. Bár egyelőre vannak hiányosságai, világosan látszik, hogy a fejlesztők munkája ígéretes, és határozott a fejlődés. Szinte alig tudok olyan szabad programot mondani, amelyek felvonná a versenyt a *KimDaBa* könnyed használatával és átlátható felületével; a program tudása pedig folyamatosan bővül. Így nem kell aggódnunk: amit ma nem tud, azt holnapra talán már kezelni fogja.

Auth Gábor (auth.gabor@enaplo.hu)

Egy pécsi középiskolában informatikát és programozást oktat. Tíz éve botlott először a UNIX rendszerekbe, 7 év Linux használat után kapta el a FreeBSD lázat, amiből máig nem tudott kigyógyulni.